

ner, at de skal behandles særskilt, fordi dimensioneringen foretages af amts- og primærkommuner.

2.2.4. Undtagelser fra fri adgang

Enkelte »små« specialiserede uddannelser på universiteterne er meget søgt. Det gælder f.eks. filmvidenskab. SF finder det urealistisk at sikre fri adgang til denne type uddannelser – men antallet af pladser skal forøges, og der skal være fri adgang til beslægtede fag, f.eks. dansk.

Der kan endvidere opstå problemer, hvis ansøgertallet til en uddannelse stiger (uventet) kraftigt fra et år til det næste. Det kan blive nødvendigt at afvise ansøgere i en konkret situation for at undgå urimelige studievilkår for dem, som optages. I så fald skal ansøgerne tilbydes et valg mellem en plads på en lavere prioritet eller et garantibevis for optagelse året efter (jf. et forslag fra Studenterrådet ved Københavns Universitet).

Med disse forbehold vil hovedreglen i 1998 være fri adgang. Adgangsbegrænsningen vil – næsten – være afskaffet.

2.2.5. Styrkelse af journalistuddannelsen

Ud over en øgning af optagelsestallet til journalistuddannelsen bør der også ske initiativer til styrkelse af den ved åbning af mulighed for at supplere uddannelsen med universitetskurser. Det foreslås, at der åbnes mulighed for, at journalistelever som led i deres uddannelse kan læse et år på et universitet inden for et frit valgt fag med fuld SU- og taxameterfinansiering. Beregningsmæssigt skønnes det, at 150 journalistelever årligt vil benytte sig af muligheden.

På længere sigt bør det overvejes at integrere journalistuddannelsen i Århus Universitet for at sikre bedre sammenhæng mellem journalistuddannelsen og universitetsuddannelserne. Derved opnås også, at journalistuddannelsen bliver en forskningsbaseret uddannelse. Samtidig bør det overvejes at åbne en tilsvarende uddannelse på et af universiteterne i hovedstadsområdet.

3. Hellere for mange end for få

I 1992 indgik 7 af Folketingets partier en 4-årig aftale, der skulle føre til afskaffelse af adgangsbegrænsning på mange videregående uddannelser. SF gik med i aftalen for at sikre flest mulige pladser. Alligevel var vi skeptiske over

for, om målet kunne nås, fordi aftalen »fede« med antallet af pladser. Desværre viste det sig, at antallet af afviste steg i stedet for at falde.

Det har ført til den tvivlsomme tradition, at man hvert år i huj og hast finder nogle ekstra pladser bl.a. ved at stuve studerende ind på holdene. Det har været berettiget i situationen, men det er en løsning af ringe kvalitet, og det var langtfra nok til at give plads til alle afviste. For at undgå gentagelser er SF's plan baseret på, at der laves et stort, velplanlagt løft i antallet af studiepladser. Filosofien er, at hvis enkelte pladser skulle stå ubesat, vil det være lettere løbende at skære disse væk end det modsatte. Omkostningerne ved »overdimensionering« er midlertidige og forholdsvis beskedne, mens de samfundsmæssige omkostninger ved »underdimensionering« er store og langvarige – bl.a. i form af flaskehalsproblemer, jf. ovenfor.

4. En ordentlig standard

Ved beregning af driftsudgifter til uddannelse er brugt de beløb – »taxametre« – der fremgår af finansloven. For at undgå at pladsudvidelsen fører til en forringelse af undervisningens kvalitet, er der herudover afsat:

- 15.600 kr. pr. ekstra studerende som en engangsudgift til bygninger, inventar etc.
- 15.600 kr. pr. ekstra studerende pr. år til aflønning m.v. af forskere. SF's plan vil gøre det muligt at ansætte ca. 425 ekstra forskere – omregnet til fuld tid. SF har ikke lagt sig fast på en bestemt fordeling af de ekstra forskningsmidler på læreanstalter eller studier.

Ved at ansætte et større antal lærere og forskere nu opnås i øvrigt et mere blidt generationsskifte på læreanstalterne. I dag er afgangens beskeden, men der forventes en betydelig afgang om ca. 10 år. Det betyder også, at det vil være lettere at foretage en nedadgående tilpasning, såfremt ansøgertallet til den tid er faldende.

5. Statens Uddannelsesstøtte

SF's plan betyder, at der i 1998 er ca. 11.700 flere studerende på de videregående uddannelser. Det skønnes at koste ca. 270 mio. kr. ekstra i SU. Det modsvares fuldt ud af besparelser på dagpenge og kontanthjælp. Materiale fra Socialkommissionen viser, at det offentlige gennemsnitsudgift pr. ung er nogenlunde lige stor,